Camí Ral 56

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons

Agost de 2023 número 56

Ajuntament de COPONS

Copons

Camí Ral 56

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons
Edita: Ajuntament de Copons, Àrea Municipal de Cultura
Àngel Guimerà, 8, 08289 Copons, Anoia, Tel. 938 090 000 Fax: 938 090 013
Correu electrònic: camiral@copons.cat
Disseny i maqueta: espaiGràfic, Igualada
Dipòsit legal: B-7571-96
Tiratge: 300 exemplars

Publicació periòdica
Imatge portada: Caramelles **Foto:** Núria Pons Torrents
Consell Editorial: Maria Gràcia Carreras Verdaguer, Elisenda Mercadal Segura i Núria Pons Torrents
Amb la col·laboració de Teresa Múnera Pascual i Martina Muñoz Mercadal

Sumari

3 Què s'està fent...
6 La parròquia de Santa Maria de Copons restaura l'antic rellotge del campanar
7 Cinema: Porca misèria (1980)
8 Després del batre... la festa major
9 La maleta amb rodes
10 Caramelles
11 Comiat
12 Comissió de festes
13 Marxa nòrdica
14 Caramelles 2023
15 A Sant Pere hi hem tornat
La Copa Anoia de Biketrial
Gaudeix la vida, posa't en marxa
16 Actuació dels Bastoners a Maçaners
Bigband Copons
17 Resum de fets, activitats i actes de gener a juny de 2023
18 La puput
20 L'home ocell
21 Míriam Feu Puig: una economista a Càritas
22 I tu què ens recomanes? Imma Lliró Torrents – Oriol Pi Canals
23 Transports i telèfons d'interès

anuària
4a. edició 1997
Millor publicació periòdica d'àmbit local

PREMI
de Comunicació de la Diputació de Barcelona
ARREL DE PUBLICACIONS MUNICIPALS
SANT FELIU DE LLOBREGAT - 1997
Millor butlletí municipal de l'any

Què s'està fent...

ARA COPONS ENCETA UN NOU MANDAT

El passat mes de juny vam començar una nova legislatura i l'agrupació d'electors "Ara Copons" continuarà al capdavant de l'Ajuntament, aquesta vegada amb un total de set regidores i regidors dels quals dos repeteixen i cinc entren nous, tots i totes molt il·lusionats i amb un ferm compromís per servir al municipi.

Portem uns dos mesos des que es va constituir la nova corporació i per tant encara estem en una etapa inicial d'organització i d'aprenentatge, però treballant a fons en el dia a dia de l'Ajuntament i engegant nous projectes que ben aviat us podrem explicar.

El dia 17 de juny a les 12 h es va celebrar la sessió extraordinària de constitució de l'Ajuntament i es va fer l'elecció de l'alcalde. En aquest acte van assistir-hi tots els regidors electes menys l'Adrià Solé, que per motius laborals es va haver d'excusar i deixar per més endavant la presa de possessió del seu càrrec.

Uns dies després, en sessió extraordinària del ple municipal que se celebrava el 27 de juny, s'aprovava el cartipàs municipal i el funcionament del nou consistori per aquests propers quatre anys.

Aquest govern tindrà dues tinentes d'alcalde: Susanna Guix i Imma Lliró.

En quant a les àrees de responsabilitat i regidories, quedarà de la següent manera:

Àlex Prehn: Governació, Règim Interior i Hisenda
Susanna Guix: Benestar Social i Salut Pública
Imma Lliró: Participació Ciutadana, Comunicació i Cultura
Gonzalo Pocoví: Territori, Urbanisme, Obres i Serveis i Patrimoni
Carlos Cobo: Medi Ambient, Educació i Acció Climàtica
Pere Soler: Esports, Comerç i Promoció Econòmica i Turística

En el moment de tancar l'edició d'aquest Camí Ral encara estava pendent de prendre possessió el regidor Adrià Solé, que està previst que assumeixi la regidoria de Joventut.

Aquests serem el nou equip de govern que aquests propers anys treballarem junts per tal de millorar el poble i els seus serveis, juntament amb els treballadors i treballadores de l'Ajuntament i molta gent que de manera voluntària ens ajuden i ens donen suport.

També volem aprofitar per agrair a la Montse Soteras i al Xavi Aparisi com a regidora i regidor sortints la feina ben feta i la dedicació i serveis prestats aquests últims quatre anys al poble de Copons. Gràcies a la vostra dedicació i esforç s'han pogut tirar endavant un munt de projectes i millores pel poble.

Continuarem treballant i comptem amb tots vosaltres per fer de Copons un poble molt bonic per viure-hi.

Bona festa major per a tothom!

L'Equip de Govern

L'Ajuntament de Copons s'ha adherit al servei de transport a demanda clic.cat

Clic.cat és un servei de transport públic de la Generalitat de Catalunya. Els recorreguts i els horaris estan establerts, però el servei només es presta si s'ha sol·licitat amb antelació. Per utilitzar-lo cal fer una reserva i indicar la parada d'origen i la de destinació.
Els serveis de transport a demanda només es presten si hi ha un requeriment previ dels usuaris de manera que s'eviten els recorreguts ineficients i s'ofereix un servei molt ajustat a les necessitats reals.
Aquest transport a demanda dona servei als habitants dels municipis que formen part de la Mancomunitat de l'Alta Segarra: Copons, Calaf, Calonge de Segarra, Castellfollit de Riubregós, els Prats de Rei, Pujalt i Sant Martí de Sesgueioles.
Funcionarà de dilluns a divendres de 08:00 h a 16:00 h.

El cost serà de 3 € per als desplaçaments entre els municipis de la mancomunitat i de 5 € per als viatges entre aquestes poblacions i Igualada.
Podeu baixar l'aplicació "clic.cat" al vostre mòbil i demanar el servei. També oferim la possibilitat de fer la petició en nom vostre des de l'oficina d'Atenció al Ciutadà de l'Ajuntament.
La solució permet oferir transport públic a la demanda en un vehicle de 7 places, sense rutes ni horaris fixos, amb un recorregut que es crea en temps real a partir de les peticions fetes pels usuaris a través d'una app mòbil, "clic.cat".
Aquest nou servei de transport a la demanda s'emmarca dins el nou model de transport públic per carretera basat en la digitalització, Clic.cat, impulsat pel Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

DISCURS D'INVESTIDURA

Copons, 17 de juny de 2023 a les 12 h

Estimades veïnes i veïns de Copons, benvolgudes companyes i companys que formarem part de la corporació, familiars, amigues i amics.

Permeteu-me que utilitzi el plural pel nostre discurs de presa de possessió, ja que la nostra intenció és formar un equip multisectorial, plural, dialogant i participatiu. Amb això volem dir que volem continuar compartint i comunicant totes les propostes i iniciatives per un desenvolupament acurat a les necessitats i desitjos dels vilatans de Copons.

Avui, sis persones escollides democràticament accepten un compromís de quatre anys amb el poble de Copons per exercir el rol de regidores i regidors de l'Ajuntament.

Quatre anys són els que assumirem responsabilitats en nom de tots. Quatre anys en els que s'hauran de prendre moltes decisions, potser no totes unànimes i potser no totes a gust de tothom.

Estem completament segurs que cada un i cada una de nosaltres, des del lloc que ens correspongui pel mandat dels ciutadans, donarem el millor per no defraudar aquest important cabal de confiança.

Creiem que la gestió pública s'ha de fer des d'uns principis molt concrets: el treball incansable, el diàleg permanent i la proximitat als veritables problemes dels ciutadans i ciutadanes.

Com a agrupació ens agradaria fer esment d'una reflexió:

La participació ciutadana es constitueix en l'eix vertebral i transversal del nostre programa, que es fonamenta en el convenciment que a major participació, més qualitat democràtica.

Podem tenir diverses creences i actituds i gairebé totes són vàlides.

Esperem que una vessant oberta a l'enteniment sigui la que prevalgui en aquesta legislatura amb tots vosaltres.

Perquè des de la humilitat, aquesta agrupació sap que és aquí per la vostra decisió i entenem que estarem al vostre servei.

Pel que hem manifestat, senyores i senyors, vilatanes i vilatans de Copons, és imprescindible la vostra col·laboració voluntària i constructiva.

Aquí, públicament, la sol·licitem, ja que les circumstàncies globals que ens envolten fan que la unitat al voltant del bé comú marqui aquesta nova legislatura per sobre de qualsevol altre interès.

Finalment no ens podem oblidar d'agrair el poder comptar amb l'eficaç i compromesa tasca dels treballadors públics d'aquest ajuntament, als quals agraïm sincerament tant el seu treball en el passat com el que al llarg dels propers quatre anys exerciran.

Regidores, regidors, senyores i senyors.

Moltes gràcies,

Àlex Prehn, l'Alcalde

VOLS CONÈIXER LES MOTIVACIONS DELS REGIDORS I REGIDORES?

Àlex Prehn
Personalment, com a la legislatura anterior, m'he presentat amb la intenció de crear un "equip municipalista amateur" sense interessos polítics que es dediqui a fer gestió i treballar per Copons, un grup de gent que coneix i vol millorar la vida dels veïns i veïnes d'un poble rural com el nostre. També em motiva consolidar projectes iniciats els últims anys i iniciar-ne de nous, en què ja estem treballant.

Susanna Guix
No m'agrada la política, de fet mai m'ha cridat l'atenció, però sí que m'interessa el meu poble, perquè l'estimo, com a la gent que hi viu, per això s'ha despertat el meu interès en entrar a l'Ajuntament, perquè vull fer coses per ells i fer el que estigui a les meves mans perquè a Copons tinguem totes les necessitats cobertes, els màxims serveis i comoditats.

Imma Lliró
M'agraden les persones i la vida de poble, per això vull contribuir d'alguna manera a que Copons segueixi sent un poble bonic i agradable per viure-hi, que tingui el màxim de serveis disponibles i que segueixi guardant aquest esperit de poble unit, participatiu i acollidor.

Gonzalo Pocoví
Copons és el poble que em va acollir, que em va fer arrelar, que ha vist néixer els meus fills... Copons és casa meva. M'agradaria poder aportar el meu granet de sorra i treballar perquè continuï sent un poble acollidor per les persones que hi han nascut, les que hem vingut i les que vindran. Oi que tothom cuida casa seva? Doncs pel mateix motiu crec que, en algun moment de la vida, hem de participar i involucrar-nos per cuidar el poble que estimem.

Carlos Cobo
Vull treballar per conservar i restaurar la natura del nostre entorn fent compatibles totes les activitats que en ella es desenvolupen, promovent la gestió forestal conjunta i la millora dels sòls per incrementar la seva fertilitat i retenció d'aigua. Considero que l'educació és un pilar imprescindible.

Pere Soler
M'interessa especialment promoure la dinamització social desenvolupant grups transversals en noves activitats esportives i també poder treballar en la recerca de projectes per fer un municipi d'atractiu turístic i poder generar oportunitats de desenvolupament local.

Adrià Solé
El meu objectiu és crear un vincle entre el jovent i la gent del poble. La gent jove és el futur del poble, és per això que com a jove que soc, vull impulsar-los a provar i a conèixer.

RECORDATORIS

El nostre és un poble petit on gairebé tots ens coneixem i la convivència entre nosaltres en general és fàcil i bona, fins i tot ens podem permetre no tenir vigilants ni policia pròpia, però com que tot és millorable i de vegades ens trobem amb conflictes que alteren una mica les relacions, voldríem fer alguns recordatoris sobre temes que generen un cert malestar i que preocupen a una bona part de la població.

CIRCULEM AMB PRECAUCIÓ

Últimament s'han rebut nombroses queixes per la velocitat a la que circulen els vehicles pel nucli urbà, sobretot al carrer Vilanova. Com bé sabeu, al poble hi ha força gent gran que passeja i una escola amb quasi setanta nens i nenes que acostumen a fer diverses activitats al carrer i també durant les vacances escolars amb el campus esportiu. És per aquest motiu que hem hagut de prendre algunes mesures de seguretat, com el canvi de mirall a la cruïlla carrer Vilanova amb Passatge Lluch per un mirall tridimensional que obliga a disminuir la velocitat gairebé fins al punt d'aturada al lloc de màxima confluència de vehicles i vianants del poble.

Us recordem que cal respectar la velocitat màxima de 10 km/h a tot el nucli urbà.

APARCAMENT AL NUCLI

En els darrers temps hem observat que hi ha hagut un cert relaxament amb el tema de l'estacionament de vehicles dins del nucli, sobretot en horaris de migdia, al capvespre i els caps de setmana. És necessària la col·laboració de tothom a l'hora de complir les normes establertes per poder garantir un bon funcionament i una bona convivència entre veïns.

L'ordenança municipal de circulació de Copons, aprovada el 20 de setembre de 2012, estableix el següent:

1. En general, queda prohibit l'estacionament en tot el nucli urbà de Copons.
2. Els conductors només podran estacionar en els pàrquings públics habilitats a tal efecte i hauran d'observar les normes recollides en el Reglament d'Aparcaments de l'Ajuntament de Copons.
3. Es preveu la parada per càrrega i descàrrega per un període de temps inferior a deu minuts.

Encara que està permesa la parada del vehicle durant uns minuts, aconsellem no fer-ho a la carretera davant de l'escola per deixar o recollir els alumnes, ja que hi ha una zona d'aparcament al poble molt propera i així evitarem congestionar la zona escolar aconseguint un entorn més segur.

LLICÈNCIES D'OBRES

Des dels serveis tècnics municipals de l'Ajuntament es vol fer un recordatori al conjunt dels habitants del poble de la necessitat de demanar la corresponent llicència d'obres en el moment de dur a terme una construcció nova o de remodelació, una demolició total o parcial, una instal·lació de plaques fotovoltaiques o la construcció de guals, entre d'altres.

A part de ser una obligació establerta per llei que el promotor d'una obra hagi de demanar la corresponent llicència d'obres municipal, el fet de demanar-la i fer front a l'impost establert en les ordenances sobre construccions, instal·lacions i obres permet tenir uns ingressos necessaris per tal de poder reinvertir-los en millores per tot el municipi.

ÀREA TANCADA

S'ha detectat que a l'àrea tancada en alguns casos no s'estan separant els residus de forma correcta, ens trobem nombroses bosses dipositades dins dels contenidors amb residus barrejats.

Amb el Porta a Porta al nucli de Copons s'obté un 85% de recollida selectiva, en canvi a l'àrea tancada ens quedem per sota del 53%.

A banda d'aquesta mala separació dels residus s'ha detectat també l'abandonament de residus voluminosos dins l'àrea tancada. Us recordem que aquest tipus de residus es recullen a domicili amb cita prèvia a través del telèfon 689 714 713, marcant l'extensió 1, o omplint el formulari. ✿

LA PARRÒQUIA DE SANTA MARIA DE COPONS RESTAURA L'ANTIC RELLOTGE DEL CAMPANAR

Carles Muñoz Pallarès

ELISENDA MERCADAL SEGURA

Ceferino Lliró donant corda al rellotge del campanar. Octubre 2000

Després de la restauració, aquest rellotge podria tornar a marcar els quarts i les hores fent tocar les campanes com ho va fer fins a principis del segle XXI.

Durant l'any 2022, el senyor Jordi Casellas, de Sant Martí Sesgueioles, aficionat a la restauració d'enginys mecànics antics, restaurà l'antic rellotge del campanar de Santa Maria de Copons, el qual havia estat en funcionament fins als primers anys 2000. El rellotge data del 1769 i, segons en Jordi Casellas, per les seves característiques, s'adiu amb aquesta data de fabricació. Tot i que a l'època hi havia una indústria rellotgera, podria ser que aquest rellotge fos construït totalment o parcial per un taller de ferreria de la contrada, com tants d'altres dels voltants.

La restauració va raure en la neteja i pintat amb oli negre de totes les peces, la reconstrucció d'alguna que hi faltava i la recuperació dels tres pesos amb la substitució de les seves cordes.

Després de la restauració, aquest rellotge podria tornar a marcar els quarts i les hores fent tocar les campanes com ho va fer fins a principis del segle XXI.

El rellotge és una estructura de ferro cúbica que integra tot el mecanisme per a fer funcionar les campanes, consistent en un sistema format per un engranatge de cordes, rodes dentades de diferents mides, palanques i filferros. La campana petita tocava els quarts mentre que la grossa tocava les hores. Tota l'estructura estava instal·lada en una cambra ad hoc annexada al propi campanar a l'alçada de la teulada. Per sota d'aquesta cambra, i dins d'una mena d'afegitó en forma de triangle que hi ha al costat sud-oest de la torre del campanar, pujaven i baixaven els pesos. A la base d'aquest afegitó encara hi trobem la portella per on s'accedia als pesos. En canvi, la cambra on hi havia l'estructura del rellotge estava en molt mal estat i es decidí treure-la en el moment de la reforma de la teulada de l'església, l'any 2013. El rellotge ja feia uns anys que no funcionava i es va retirar fins a poder-lo restaurar i exposar.

Finalment, l'any 2022 la parròquia de Santa Maria ha patrocinat la restauració de l'antic rellotge i la seva exposició a la nau del temple.

Al marge del rellotge, encara es conserva la porta de fusta que donava accés a la cambra que l'albergava. La porta presenta una inscripció feta en tinta negra: "Reformado en Fbro. Año 1906. S. Nadal". Segons algunes fonts aquesta seria la data de l'adquisició i de la primera posada en funcionament del rellotge. És, però, potser una restauració que se'n feu aquell any, ja que el rellotge és de l'any 1769 i hauríem de suposar que l'auge econòmic de Copons en aquells anys del segle XVIII bé podia haver propiciat la compra d'un rellotge.

En un temps on ningú portava rellotge, els rellotges mecànics dels campanars donaven els quarts i les hores perquè tothom, des de les cases, però també des dels horts, vinyes i boscos, sabés quina hora era. A més a més de la seva funció pràctica, no hi ha dubte que el toc de les hores des del campanar de cada poble generava un sentiment de pertinença i de comunitat. Els rellotges es posaven a l'hora a partir de l'observació del sol i els altres astres. Fins a finals del segle XIX, cada poble marcava la "seva" hora, minut amunt, minut avall. Llavors, gràcies als avenços científics, es van anar ajustant tots els rellotges a l'hora oficial.

Al voltant de l'antic rellotge del campanar, em ve el record, entranyable i punyent, del Ceferino Lliró i Oliva, de Cal Brufau. Des de 1955 i fins als últims temps del funcionament del rellotge (gairebé 50 anys!), en Ceferino pujava puntualment al campanar, cada dia, a donar-li corda, fent que tots anéssim a l'hora. Estareu d'acord que en Ceferino estaria molt content de veure el seu estimat rellotge restaurat i a punt de funcionar. I també que el faria molt feliç que, després de tants anys, les campanes tornessin a tocar els quarts i les hores. Esperem, Ceferino, que algun dia hi tornin! ✿

MMARTINA MUÑOZ MERCADAL

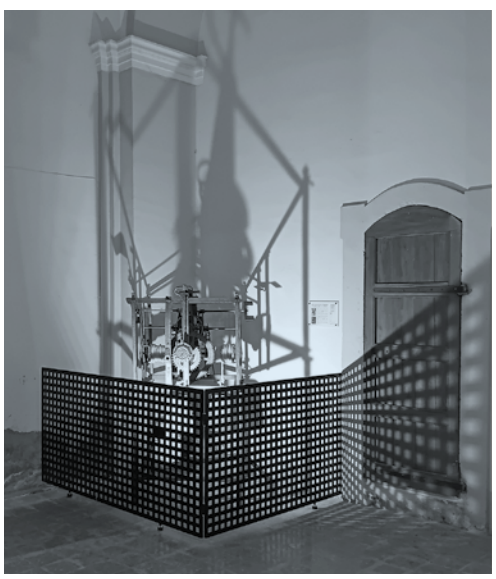

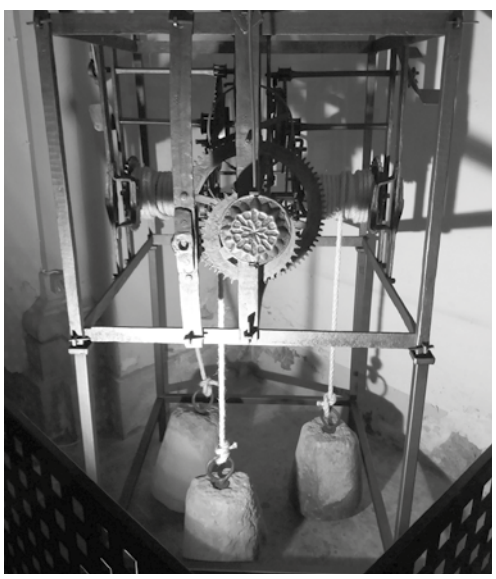

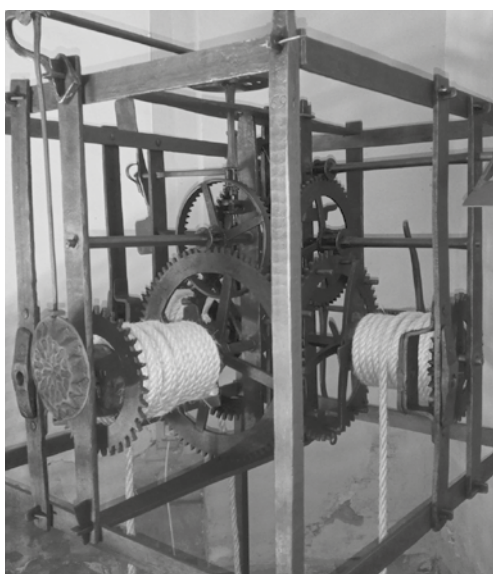

Cinema: *Porca misèria* (1980)

Ricard Espelt Rodrigo, inLoft

"Porca misèria" (o "Porca misseria" com indica el títol oficial) és una pel·lícula que va tenir Copons com a escenari i es va estrenar l'any 1980.

L'obra és una idea original dels manresans Lluís Torra, Josep Renalias i Pere Claret. La pel·lícula està realitzada per J.Bibian, P.Claret, Ll.Torra, J.Renalias, J.M.Casas, J.Ferrer, J.Bosch, C.Bru i J.Sanchez, alumnes del Centro de Enseñanzas de la Imagen de Barcelona (CEI) que van tenir el guiatge del professorat: Joan Martí i Valls (direcció), Llorenç Soler (càmera i il·luminació), Quim Solé (so) i Mercè Casas (muntatge).

L'enregistrament que es va produir a l'hivern de l'any 1979 té una llargada de 22' en pel·lícula de 16 mm (actualment es desconeix on es troba) i es va enregistrar entre Copons i Caldetes de Mar, tot i que recrea la història d'un poblet italià. Les escenes de Copons es van enregistrar en només dos dies. El primer dia es van realitzar les escenes, on apareixen alguns carrers com el carrer del Mur, Sant Magí i Vilanova, la plana del Recader i l'era del Brufau, darrere l'actual piscina i en la segona jornada es van dur a terme plans de recurs exteriors.

Segons els promotors, durant l'enregistrament es va produir una trobada amb l'alumnat i el professorat de l'escola de Copons i, com a mostra de reconeixement, al final de la pel·lícula s'inclou "el nostre agraïment a tots els que d'alguna manera han col·laborat en la realització d'aquest film i molt especialment al poble de Copons".

Repartiment

Per ordre alfabètic:

- Ferran Baile: "Pietro"
- Bru Bruch: "Bruno"
- Oswald Calatayud: "Patzalore"
- Francesc Jarque: "Giuseppe"
- Teresa Manresa: "Enriquella"
- Amparo Moreno: "Lucía"
- Oriol Roc: "Pater Fellicci"
- Quico Romeu: "Giacomo"
- Víctor Suañez: "Paolo"

Més informació

Música original de Quim Sota i la col·laboració de Dolors Cases.
Laboratori: Fotofilm
So: Sincro 75 i Voz de España
Motofixe: Manolo Alvarez

A la recerca de la gravació original

Com hem indicat prèviament, la pel·lícula es troba extraviada, però en el moment de tancar aquest escrit (inicis de juliol de 2023) la Filmoteca de Catalunya ens ha avançat que disposen de dues llaunes amb el títol "Porca misèria", que prové dels fons Fotofilm, i que consta del negatiu de so i el d'imatge i estan pendents d'examen. Esperem doncs que ben aviat puguem recuperar-la i projectar-la per primera vegada a Copons. En paral·lel, si alguna persona vol compartir alguna informació o vivència d'aquesta pel·lícula pot contactar a info@inloft.cat. ✿

Després del batre... la festa major

Montserrat Galí Segués

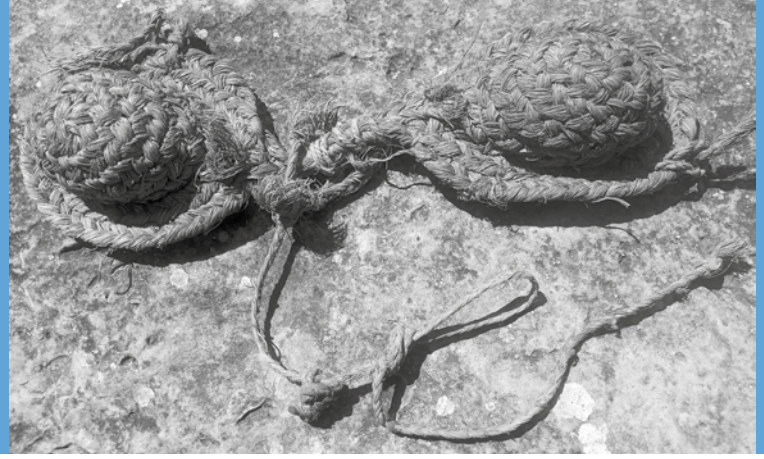

Ulleres de mula per batre

Durant la sega i el batre els pagesos treballaven de valent. Es llevaven abans no sortís el sol i plegaven cap al tard. Tot per evitar que una tronada, una calamarsada o uns ruixats forts els malmetessin la collita. A continuació els arribava el llaurar, el sembrar... i així anaven encadenant tot l'any una feina darrere l'altra. Però a l'acabar la sega i el batre hi havia un respir: les festes majors.

El batre era una de les feines més feixugues per en Roc. El sol queia abraonat sobre l'era, la suor lliscava de sota el barret malgrat haver-se lligat un mocador al front, les arestes de les espigues es ficaven dins les espardenyes i molestaven, la pols emboirava tota l'era... Les ulleres de batre de la mula van relliscar-li i la mula s'aturà. En Roc, pacient, aprofità per fer un trago del càntir i donar aigua a la mula, l'Escapçada. Li tornà a lligar les ulleres de batre, es tragué les brosses dels ulls i arrencà de nou voltes i més voltes... I el seu cap barrinava: ànims Roc, que ja s'acosta la festa major!

En Roc fa tremps que hi somnia. En té moltes ganes: trobar-se amb els amics, ballar sardanes, ball a la plaça, ofici, passada de músics pels carrers i cases per recaptar dinerons per sufragar la festa, el ball de bastons... Però amb el que més somnia és amb el *ball de Rams* i el del *Fanalet.* Amb qui el ballarà? A qui li donarà el seu ram o el fanalet? Pensant en tot això es posà neguitós:

—Vatua l'olla! Jo no sé ballar! Faré el ridícul! Com puc aprendre a ballar?

Mentre batia, donant voltes i voltes a l'era amb l'Escapçada, va trobar la solució:

—La mare me'n pot ensenyar! —I així va ser que, d'amagat dels altres, li va demanar:

—Mare, m'heu de fer un gran favor!

—Digues Roc, quin favor vols? —li contestà la mare mentre rentava la roba tota sola en el safareig.

—Necessito que m'ensenyeu a ballar de forma ràpida i bé. Aquest any he de poder ballar a la festa major sense fer el ridícul.

—D'acord Roc, i quan i com vols que ho fem? No tenim música!

—Al vespre, quan tothom vagi a dormir, ens quedem a la cuina i cantant cançons anem ballant.

Així ho van fer. Començaren pel pasdoble: un, dos, un, dos... tot cantant la cançó *Tres veces guapa.* Després emprengueren l'aprenentatge del vals: un, dos, tres; un, dos, tres;... cantant *Oh Maria que feliç que jo seria...* Al cap d'uns dies el bolero, el xotis o scottish... I cada dia en Roc agafava millor el compàs dels balls i ho feia amb més aire.

La mare, d'amagat d'ell, va baixar al poble a comprar-li una camisa, pantalons i una corbata. També va comprar una camisa de quadrets petits pel Miquel. El pare, quan veié a la mare guardar la roba en el seu armari, se n'estranyà i li demanà:

—Que te l'ha demanat en Roc tota aquesta vestimenta? Sembla que t'hi has gastat una bona piconada!

—El Roc no m'ho ha demanat, però està molt il·lusionat amb la festa major. M'ha demanat que li ensenyi a ballar i cada vespre ens quedem a la cuina i n'hi ensenyo. I caram: vols dir que no s'ho mereix, en Roc? Treballa sense protestar i amb molta il·lusió.

—Sí, no en tinc cap queixa: és un bon treballador i llest. I a tu que t'ho explica tot, digues-me: encara balla bastons?

—Sí, tots dos en ballen, cada diumenge fan assaig a la sala de la rectoria. —li aclarí la mare.

A l'assaig de bastons venien a mirar unes quantes noies, amb l'excusa que després el mossèn els ensenyava a ballar sardanes a tots: la cosineta amb una amiga, la germana del Cisquet, la cosina del Joan amb una amiga... Primer els feia vergonya assajar davant d'elles, però com que el mossèn les deixava quedar s'hi van anar acostumant i xano-xano van anar fent colla. Tots esperaven amb candeletes la festa major.

Al poble ja hi havia preparatius. En "Ramon de les olives" es cuidava de buscar una cobla orquestra que entrés en el pressupost de la festa major, que fos bona i que engresqués a tothom. En "Pere fuster" era l'encarregat de dirigir els voluntaris que muntarien els "palcos" al voltant de la plaça. Les famílies s'agrupaven per llogar un "palco" i així podien disposar de seient i de bones vistes de la pista de ball que es muntava al mig de la plaça.

Les cobles orquestra eren el que més es portava: un grup reduït de músics, no calia que tots tinguessin estudis musicals, que portaven un repertori de sardanes, música per fer rues i cercaviles i música ballable. Intentaven estar al dia i tocar la música més moderna, la que arribava d'Amèrica i d'Europa a través de la ràdio. L'aprenien d'oïda i l'harmonitzaven tan bé com podien, aprenent-se la lletra i algun pas nou de moda... per poder-lo interpretar i ensenyar pels pobles i viles on anessin a tocar.

El mossèn demanava als joves que portessin branques de verd per fer una enramada al terradet de la plaça de l'església per col·locar-hi la cobla orquestra a l'hora de les sardanes.

I va aterrar la festa major. El programa poc es diferenciava d'altres anys, però per ells eren uns dies fascinants:

El divendres a mitja tarda repic de campanes i cursa: tres voltes al poble i copa pel campió. El dissabte, amb acompanyament del septet cobla La Sonora, que havien llogat pels balls, sardanes i baixada de la imatge de sant Roc des de l'ermita del turó fins a l'església. Un cop a la plaça de l'església ballada de bastons en honor del Sant, abans d'entrar-lo a l'església per cantar-li els goigs. Aquí en Roc i en Miquel van passar els primers nervis: tot el poble volia veure el ball de bastons.

Van pujar a la masia a dinar. Després en Miquel i en Roc es van refrescar i ben pentinar i es posaren la camisa blanca, que ja havien usat per fer de bastoners, i baixaren tots dos ràpidament al poble per seguir La Sonora, que amb els organitzadors de la festa major anaven de casa en casa a demanar una aportació per a la festa.

Arribà l'hora del ball. Els pares i els avis baixaren de la masia i anaren a fer l'aportació per a la festa a la comissió i a ocupar el "palco" que compartien amb els tiets de casa l'àvia Dolors. En Roc estava inquiet: Amb qui ballaré? Em sortirà bé?

La Sonora va tocar un pasdoble i ell, decidit, va anar a buscar a la seva cosina. Ell s'hi esforçava: un, dos; un, dos,... però ella no el sabia seguir. Va acabar entresuat de l'esforç. Tot seguit van tocar un xotis i va demanar per ballar a la Maria, i ella no parava de trepitjar-li els peus. I amb un èxit semblant va anar ballant amb totes les noies de la colla. Pensava:

—Redimoni! El mossèn ens hauria d'ensenyar a ballar sardanes i balls de saló.

Tots els balls d'aquell dissabte de festa major van ser un patiment pel pobre Roc.

L'endemà hi hagué l'ofici i en sortir varen ballar bastons i sardanes a la plaça de l'església. Tota la colla va fer rotllana i, sota l'atenta mirada satisfeta del mossèn, van saltironar i puntejar de valent. Ho feien força bé.

A la tarda cursa de sacs i trencar l'olla per la mainada.

Acabada la festa per la mainada pujaren a la masia on arreglaren les bèsties, recolliren els ous, munyiren les cabres i a sopar. Després en Roc es va rentar, estava ben suat. Quan s'anaven a posar la camisa usada la mare els va portar la roba nova:

—Aquesta nit és el ball de gala. Heu d'anar ben mudats! Té Roc, també tens una corbata!

—Una corbata per mi? —preguntà en Roc sorprès. I la mare li explicà:

—L'àvia Dolors m'ha dit que el teu cosí també en portarà.

—Docs apa, amb corbata!

—Quin goig que feu! —va dir l'àvia *—Miquel, aquesta camisa és molt bonica! Sereu l'enveja del poble. Casum ronda! Jo no m'ho perdo! Us havia*

ARXIU TOBELLA

Sardanes a la plaça

dit que anava a dormir, però m'ho he repensat i baixo al ball de gala.

Mentre baixaven al poble en Roc demanà a la mare si podia ballar amb ella un ball. La mare va assentir molt contenta. Entraren al ball i totes les amigues van quedar bocabadades en veure en Roc tant elegant. Totes esperaven que els demanés per ballar i van quedar molt sorpreses en veure que en el primer ball, un vals, en Roc anava a buscar a la seva mare.

I com ballaren! Voltes i més voltes, passos precisos i ben coordinats. Al pare i als avis els queia la baba i a les noies el cor els bategava a cent per hora. Les lliçons de ball a la cuina havien estat un èxit i per fi en Roc podia demostrar que sabia ballar. La mare i en Roc van poder ballar amples i distesos ja que era el primer ball i encara hi havia pocs balladors a la pista. En acabar el vals totes les noies rodejaren en Roc:

—Com en saps, de ballar!

—On n'has après?

—Me n'ensenyes una mica?

—A mi m'agradaria aprendre'n... —totes tenien frisança. Ell les calmava i els deia:

—Sí, sí, però d'una en una!

Cada ball en Roc el ballava amb una noia diferent i els anava ensenyant els passos del pasdoble, el vals, el xotis, el bolero... i ballaven amb molta atenció, comptant els passos de cada ball. En Roc ja no va rebre trepitjades, ja que ballaven ben separats, mirant-se els peus i amb molta cura.

I arribà el ball del fanalet! En Roc el comprà i anà a buscar a... la Mercè. La Mercè li agradava molt, era simpàtica, decidida, dolça... No era perfecta, però tenia ulls brillants i sincers que se li ficaven molt endins. Just quan començà el ball, que era un vals, s'apagaren els llums i les parelles encengueren el fanalet que tenia una claror suau i tremolosa. Començaren a ballar separats i mirant-se els peus, però mica en mica aquell vals els anà compassant i ja ballaven sense comptar punts. Afluixaren la tensió dels braços, els seus cossos s'anaren apropant... i es trobaren. En Roc abraçant l'esquena de la Mercè sentí una esgarrifança que va córrer del cap a la punta dels peus i la Mercè tancà els ulls i repassava mentalment les mans, els braços, el pit d'en Roc... totes les parts que tenia en contacte amb ell. I el vals s'allargava, s'allargava... la música no podia parar mentre quedés un fanalet encès.

—Que no s'apaguin els fanalets! —va dir en Roc murmurant per ell i la Mercè li va preguntar:

—Què dius Roc?

—Res, res, coses meves! —contestà en Roc, molt sorprès... sortint del seu núvol. I un dolç silenci va tornar a envoltar a la parella enmig d'una plaça plena de gent.

Tot seguit va venir *La Cucaracha*. Amb tota la colla feren una gran corranda, uns darrere dels altres corrent per tota la pista, rient i cantant. En Roc darrere la Mercè, agafant-la per la cintura. Era el xicot més feliç del poble.

Aquella nit en Roc es ficà al llit relaxat. Mentre pensava en el dolç alè de la Mercè, el seu somriure, els seus ull negres tan profunds... i com estaven de junts quan ell l'abraçava per la cintura... ni va adonar-se'n que ja dormia.

Agraïment a tots els que bonament han buscat fotografies i a l'Arxiu Tobella per les fotografies de la cobla i sardanes del seu fons. ✿

Cobla/orquestra en el terradet de la plaça de l'església

ARXIU TOBELLA

Invents corrents

LA MALETA AMB RODES

Montserrat Serra Piñón

Els invents són troballes que resolen determinats problemes o necessitats. Poden ser buscats o trobats per pura casualitat. Anem a redescobrir l'origen d'algun d'aquests invents.

És temps de vacances i veiem gent que va de viatge, ja sigui aquí a la cantonada o a un país exòtic i llunyà. El cas és que les maletes amb rodes formen part d'aquests viatges i les veiem constantment als aeroports, estacions de trens, busos...

Les maletes han evolucionat al llarg dels anys i si ens remuntem als seus orígens es considera que els inventors de les maletes són els antics egipcis cap allà l'any 1 500 aC. Aquestes van evolucionar a partir dels baguls que utilitzaven passant a ser maletes fabricades amb una fina fusta i recobertes de greix animal perquè no es mullessin.

Però com es va passar d'anar amb les maletes que només se subjectaven amb una nansa a les actuals i modernes maletes amb rodes?

Encara que ens sembli estrany, hi ha patents de maletes amb rodes que daten del 1922, però no va ser fins el 1970 que es va patentar el primer model comercial creat per Bernard D. Sadow (1925-2011).

El Sr. Sadow era un executiu que treballava en una empresa americana de maletes i abrics el 1970. Segons va explicar en una entrevista realitzada al diari The New York Times el 2010, any en què se celebrava el 40è aniversari de l'invent, resulta que tornant d'unes vacances es va topar amb un vehicle transportador d'objectes a l'aeroport mentre ell portava dues maletes pesades. En aquesta entrevista detalla que li va dir a la seva dona: "Ho veus? Això és el que necessitem pel nostre equipatge". En arribar a casa, Sadow va agafar quatre rodes d'un moble d'oficina, les va fixar a la maleta i li va col·locar una tira de de cuir per poder tirar d'ella.

Com a anècdota divertida, explica que la va ensenyar a grans magatzems i departaments de vendes a Nova York i tothom li deia que estava boig!

Avui en dia, fins i tot les maletes de mà, les que no s'han de facturar, porten rodes i una nansa extensible que encara les fa més còmodes. Viatjar resulta més fàcil i còmode tot i que a vegades ens haguem de passar hores i hores als aeroports a causa dels retards dels vols. Tot no es pot tenir! ✿

Bernard D. Sadow i la maleta amb rodes

CARAMELLES

Cristina Queralt Salat

Tornem de vacances de Nadal i entremig d'explicacions dels regals del tió, dels Reis, dels 12 raïms de cap d'any i dels poemes dalt de la cadira... ens trobem a les 13h amb tot l'equip de mestres per fer el primer claustre de l'any i encarar aquest 2n trimestre. Tot parlant sorgeix que seria bonic, interessant, motivador i ple d'aprenentatges poder fer un tastet de les caramelles a l'escola tot creant lligams escola-poble.

Al cap d'uns dies parlem amb el grup de Caramellaires de Copons per explicar la idea de fer balls de caramelles des de l'escola. La idea els sembla genial, així que ens posem mans a la feina. Decidim que la canalla més xica de l'escola farà el ballet del Rotlletó, els i les minis el Patatuf i de 1r a 6è un ball de bastons, el Virolet, de menys a més dificultat.

Necessitem troncs per poder començar a practicar i l'Oriol Pi, pare de l'escola, ens acompanya una tarda a tallar-los. Prèviament a l'aula s'ha comptat quants en necessitarem i de quina llargada els volem per tal de no tallar troncs en va.

Durant les properes sortides a l'entorn i les estones d'ambient artístic, les criatures aprofiten per pelar troncs. Tothom sap les normes: ben apartades les unes de les altres, sempre pelant el tronc cap avall i un cop el tenen ben net cal tancar la navalla.

Ja tenim els troncs a punt, ara només falta assajar. Alguns dits ens hem picat i alguna volta de més sobre un mateix hem fet però al cap dels dies tot va agafant forma i quan arriba el moment ja estem a punt per menjar la mona de l'escola i ensenyar a les famílies els nostres balls.

Des de la comissió de caramelles se'ns demana de fer els ramets de flors que pujaran amb les ballestes als balcons. Ens porten romaní, farigola i coronilla valentina i ens posem totes a la feina.

I arriba el gran dia de les caramelles de Copons i sembla que aquest any hi haurà una bona colla de criatures preparades per cantar les cançons i fer els balls. Després d'haver passat per sota molts balcons, cantat ben fort i ballat amb un somriure, acabem el dia amb un dinar de germanor amb un bon plat de macarrons i canelons! ✿

COMIAT

Anna Rodríguez Forn

Un dia qualsevol de la primavera del 2015 baixava per les escales de l'església cap a la plaça de l'Ajuntament amb l'Abel de pocs mesos penjat de la motxilla. Eren les cinc perquè recordo veure tots els nens i nenes sortir del que llavors era l'escola. Entre les famílies vaig deduir qui devien ser el Cesc i en Jordi, amb qui havia quedat.

A finals de l'hivern passat baixava les mateixes escales amb la Rut de pocs mesos penjada de la mateixa motxilla. La imatge que em vaig trobar em va corprendre: un baixant de runes groc cridaner penjava del que havia estat l'aula de dalt de tot. Tot un final d'etapa. Més gràfic impossible.

Entremig d'aquests dos instants ha passat un temps molt important per mi, ple de reptes, canvis, dificultats i possibilitats que han marcat la meva vida i la meva trajectòria com a mestra. La situació que ens hem trobat ha fet que pel claustre fos molt necessari pensar, reflexionar i debatre molt sobre educació i pedagogia i ens hem esforçat molt a posar les idees a la pràctica. Un camí que no sempre ha estat fàcil, però en el que totes hi hem posat tota la nostra voluntat per oferir el millor a l'alumnat de l'escola.

Aquest estiu tanco aquesta etapa. Així ho he decidit perquè sento que ja no tinc la disponibilitat ni l'energia que el projecte encara demana. Em sap molt, molt de greu no poder oferir més, però alhora em sento tranquil·la de saber que a l'escola hi queden mestres que hi creuen i treballen molt i de saber que enguany, per fi, s'ha pogut estabilitzar bona part de l'equip!

Una escola que ha gaudit sempre d'un entorn natural i social fantàstic i ple d'oportunitats i que, actualment, gaudeix d'un edifici molt bonic. Em sento afortunada d'haver viscut tan de prop el procés que l'ha fet possible. Veure com dos mandats diferents de l'Ajuntament han desenvolupat fins al final un projecte tan titànic i agosarat m'ha impressionat: la lluita incansable del partit del Cesc per engegar-lo i trobar-ne el finançament, i la responsabilitat del partit de l'Àlex per no deixar-lo a mitges i assumir-ne el final. Actuacions que han fet que l'escola pugui gaudir d'un edifici excepcional, ple de referències històriques i amb una estètica molt acurada. Ha estat un immens plaer poder estrenar-la, treballar-hi i veure aquell somni fet realitat.

M'enduc al cor aquella ensaïmada que encara vaig tenir temps de comprar al forn, els entrepans i les xerrades amb la Carme i l'Albert de l'estanc; l'ambient i els menús de La Cullereta de Copons i els tallats de la Mercedes i la Conxita; la Glòria del ciment que tan bé coneix les plantes i el seu marit, qui fa poc encara em descobria nous trossets d'història del poble; les converses amb la senyora Maria, que a quarts de dotze sovint la trobem fent el volt. La Dolors, per ensenyar-nos vàries vegades les tortugues i les gallines i deixar-nos endollar els aparells sempre que decidíem muntar algun esdeveniment a la placeta; i el Jaume Closa per la seva predisposició sempre que hem necessitat alguna cosa de l'església. La Teresa i el Jordi per haver portat a l'escola part de l'activitat cultural del poble. El Ricard Espelt per obrir i senyalar-me el camí al gorg del Mig i l'Ana Párraga per la col·laboració del curs passat. El Jordi Mercadal i el Carlos Cobo per tot el suport amb el projecte de meteorologia i l'Elisenda per descobrir-me el pont del Bel. La Teresa Bertran i les seves companyes caminaires. La Montse, l'Aida i el Maure, que tan bé han cuidat dels nostres fills sempre que ho hem necessitat; i l'Elena, per mantenir una entrada que per ells és de parada obligatòria. L'Olga, que sempre m'ha rebut amb una rialla als llavis i l'Anna i l'Albert que saluden des de darrere les prestatgeries; també els alcaldes, agutzils i la brigada que sempre han rebut i correspost les nostres súpliques i demandes. El Jordi Pons, per contagiar-me de tanta il·lusió i molts mestres de l'escola i de la ZER, en especial la Laia, l'Anna, el Lluís, la Núria i la Cristina, amb qui he compartit de prop la majoria dels anys. Les famílies que han passat i les que encara són a l'escola, de qui hem rebut tantíssim suport; i aquelles amb qui he compartit vivències i experiències que m'han fet créixer també com a mare. I, sobretot, m'enduc al cor els alumnes de l'escola de Copons, amb qui he compartit molts moments fantàstics.

Moltes gràcies i fins aviat! ✿

COMISSIÓ DE FESTES

Copons de Festa

CASTANYADA

AQUEST ANY SÍÍÍÍÍÍÍ. Després de 2 anys sense poder celebrar la castanyada tal i com s'havia fet anys anteriors, per fi el 31 d'octubre ens vam retrobar a la sala polivalent amb un bon sopar i el monòleg de David Sas i tot seguit, pels més joves, DJ fins a la matinada.

PATGE FARUK

L'arribada més esperada de tot l'any va ser el 26 de desembre, com ja és tradició.

Els nens i nenes es van aplegar a la plaça Ramon Godó tot fent cua per poder donar en mà al Patge Faruk la carta on portaven escrits els seus desitjos, per tal que aquest la faci arribar a Ses Majestats els Reis d'Orient.

TONI RIERA BALCELLS

CAVALCADA

5 de gener, nit màgica. Un any més els Reis d'Orient van arribar a Copons on, des del balcó de l'escola, van anar anomenant un per un els nens i nenes amb les coses bones i no tan bones que han fet durant tot l'any. Un cop acabat el discurs va arribar el moment més esperat: Ses Majestats van passar casa per casa a repartir els regals que portaven, tant per la mainada com pels més grans.

FESTA MAJOR DE SANT SEBASTIÀ

Després d'una parada per força de 2 hiverns, vam tornar a tenir festa major de St. Sebastià.

Per començar, el dissabte 21 de gener a la tarda, cinema infantil.

Al vespre sopar popular a la sala polivalent seguit de l'esperat bingo. També vam poder escoltar el Fabio Canu amb les seves versions de rock i country i per arrodonir la nit... DJ fins a la matinada.

Diumenge 22 de gener, vermut-concert amb Estic3.

Després del dinar de festa major, ball de tarda amb Zamba Show, amb el tradicional ball de la crespella.

PAELLA 1 DE MAIG

Com cada 1 de maig des de fa 5 anys, la plaça va tornar a omplir-se de taules, cadires i olor d'arròs acabat de fer. Aquest any en van menjar un centenar de veïns. Com sempre boníssim, per llepar-se els dits. ✿

MARXA NÒRDICA

M Gràcia Carreras Verdaguer

Aquesta temporada hem començat les sortides de marxa nòrdica organitzades per l'Ajuntament de Copons, amb el suport de la Diputació de Barcelona, per a persones majors de 50 anys. Totes les sortides i el taller d'iniciació van ser conduits per dos monitors de la Diputació, el Joan Antoni Rovira i el Sergi Bendhora i dos monitors de Copons, el Jordi Mercadal i el Salvador Perez.

Al començament i acabament de cada caminada, sessió d'exercicis d'estiraments dirigits pels monitors.

Pels desplaçaments fora del municipi, l'Ajuntament va proporcionar el transport, així com els bastons de marxa nòrdica.

Les sortides han sigut un aprenentatge d'aquesta modalitat que requereix una perfecta coordinació entre cames i braços, una manera molt sana de caminar i compartir moments agradables amb una participació de quasi una vintena de veïns i amics de Copons.

25 de gener: taller d'aprenentatge de la tècnica de la marxa nòrdica, a l'antic camp de futbol de Copons.

16 de febrer: sortida al parc natural de Collserola, 8 km i 180 m de desnivell. Passejada per pistes forestals i punts d'interès com el pantà de Vallvidrera, el mirador del turó d'en Corts, Can Llevallol, la mina Grott i Sta. Maria de Vallvidrera.

16 de març: sortida per Copons, 8 km i 200 m de desnivell. Recorregut des del poliesportiu, pujant per Sant Magí, Cova del Llop, Cal Gelabert, Viladases, Montpaó i Gorg de Nafre.

18 d'abril: sortida al parc natural de Montnegre - Corredor, 7,6 km i 270 m de desnivell. Itinerari per punts d'interès com el Mas de Can Bosc, la Font del Ferro, el Dolmen de ca l'Arenes i les Roques d'en Nyacapà.

1 de juny: jornada de cloenda a Vilafranca del Penedès, caminada circular 9,30 km. La cloenda dels pobles participants de la província de Barcelona es va fer en tres dies amb una participació d'unes 800 persones cada jornada. Vàrem fer una caminada circular entre vinyes, dinar de carmanyoles, activitats conjuntes voluntàries,... Després dels parlaments d'autoritats —l'alcalde de Vilanova i la Geltrú, regidors i representants polítics de la Diputació de Barcelona— es van lliurar els diplomes al representant dels participants de la marxa de Copons, que va recollir la M. Teresa Bertran. ✿

CARAMELLES 2023

"El ritme i l'harmonia troben el seu camí cap a l'interior de l'ànima"

Mar Aguilera Vaqués

Aquest any érem molts i motivadíssims. Als assajos no vàrem fallar ni un dia. I més jo que era el primer any que hi cantava. Essent realista creia que no aguantaria massa diumenges assajant als vespres després de setmanes intenses de feina tant a casa com a fora. Però no pas. No me'n vaig perdre ni un.

Encara estic recordant i aprenent dels músics, la direcció sempre motivadora, alegre i rigorosa i els altres caramellaires. Quins fenòmens! Brillant tot. Feia temps que no m'ho passava tan bé. I per les cares que feien les meves companyes crec que els passava el mateix. I les cançons i les lletres precioses i sòlides. I és que com deia Plató, "El ritme i l'harmonia troben el seu camí cap a l'interior de l'ànima".

El diumenge 16 d'abril, com és tradició a Copons i a molts altres llocs de Catalunya, de bon matí ja érem a la Roquera "a punt de solfa", que ens va dir el director. Érem molts! I el més potent de tot és que érem grans i petits. Veïns i nens i nenes de Copons empolainats cantant les cançons com un rellotge i amb el cor: "és que també les hem assajat a l'escola".

Feia un dia assolellat i juntament amb els cantaires ballaven els bastoners de Copons que també eren de totes les edats i gèneres. Impressionant el ritme, la música, els moviments tan ràpids i lleugers i les danses. Al veure la Pastoreta, la Pepa o la Polca d'ours jo ja em vaig voler apuntar a aprendre el ball de bastons però, és clar, ja em van comentar que si t'equivoques amb el cop et pots enganxar els dits i rebre una bastonada sense voler. Cal reflexionar-ho, doncs.

De la Roquera vàrem baixar cap al centre de Copons on ens aturàrem a les places i carrers per cantar i dansar. Semblava que tot estigués coordinat ja que una cançó resseguia l'altra. Les lletres de la Teresa Múnera amb la música tradicional catalana o les composicions i arranjaments de l'Èric Bach Marquès i en Jesús Bach Marquès ens portaven de *La Doloretes* i *El Verderol* a l'*Alegria* sense ni adonar-nos-en. Quins moments.

Després de missa vàrem seguir amb els balls infantils, el relleu de l'hereu i la pubilla de Copons i els balls de bastons. El repertori d'enguany per segona vegada incloïa la cançó tradicional ucraïnesa *Ucraïna ets tu*, que parla d'aquest país tan bonic i llunyà i de pau i de llibertat. No sé com va anar que quan ens vàrem aturar a cantar aquesta cançó davant de Cal Muns, on hi havia l'Anja que se sabia molt bé la lletra en ucraïnès, a més d'un ens va entrar una cosa a l'ull. I és que la tradició de les caramelles és molt més que cantar grans i petits tot celebrant la Pasqua.

Llarga i feliç vida a les caramelles de Copons. Gràcies! ✿

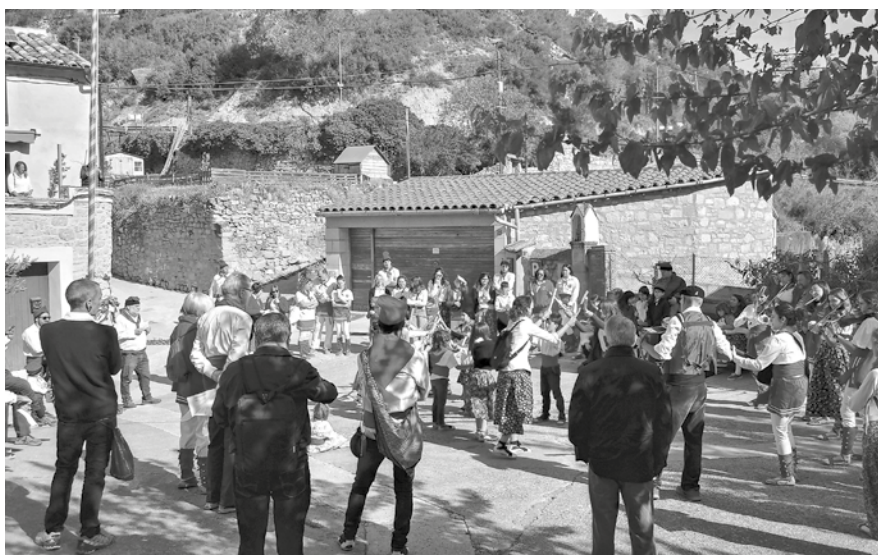

A Sant Pere hi hem tornat

Ricard Closa Martínez

Tot va començar el dissabte 1 de juliol, cap al tard, en aquella hora en què la llum del sol ponent allargassa les ombres dels pins de l'era i tot agafa un color més daurat.

Damunt l'escenari els The Buckets Brothers van xalar i ens van fer xalar. Els sons de l'acordió i el contrabaix, teclat, guitarra i bateria es van fondre amb les veus de la Núria «Loli Parton» i l'Albert en perfecta harmonia. Agombolats per la tonada ens van fer transitar per un repertori que vagarejava entre el *rootsmusic, l'americanfolk, swing&roll, folk&roll, jazz, blues* i *country* i algun anglicisme més que em descuido, però que a mi m'agradaria més anomenar: Música (en majúscula) de rostoll i *xixarra*. Ja em perdonareu. Assegudes o ballant, grans i petites, forasteres i veïnes, totes van gaudir fins que la nit va fer fora les ombres i un cel d'estrelles ho cobrí tot.

L'endemà mossèn Lluís oficià la missa habitual, encara que per a ell va ser el primer cop que ho feia a Sant Pere. En sortir, sota un sol inclement, una ballada de gegants va fer suar els portadors que van poder sadollar-se amb un bon vermut refrescant. Mentrestant, una bona representació de la Big Band de Copons va posar la nota musical de manera reeixida i afinada.

A Sant Pere hi hem tornat i tal com canten els The Buckets Brothers, ho hem fet encara que la galleda tingui un forat i no hi puguem posar cervesa. ✿

La Copa Anoia de Biketrial

Jordi Orpí Tomàs

Un any més, a l'antic camp de futbol de Copons, l'Anoia Trial Academy va organitzar una prova de la Copa Anoia de trial.

Els organitzadors ho tenien tot a punt pel dissabte 3 de juny però, a causa de la pluja, l'activitat es va haver de traslladar a l'endemà al matí.

Va ser diumenge 4 de juny quan els participants van provar les seves habilitats. A primera hora el terreny estava molt relliscós, però a mesura que va anar passant el matí, amb l'ajuda del sol i la bona temperatura, la situació va millorar. Les zones estan marcades per unes portes de colors, cada color comporta un grau de dificultat diferent. Els participants trien per quina porta volen passar, depenent del seu nivell.

Una vegada acabada l'activitat tothom va poder esmorzar coca amb xocolata i síndria, gentilesa de l'Ajuntament de Copons. ✿

Gaudeix la vida, posa't en marxa

Carme Rialp Cercós, infermera de Copons

El dia 31 de maig vam poder organitzar una caminada per les contrades de Copons en honor al Dia Mundial de l'Activitat Física que se celebra el 6 d'abril de cada any.

És important promoure l'activitat física com a eina de salut i benestar i estrendre els efectes beneficiosos d'aquesta pràctica enfront el sedentarisme, que és un dels principals factors de risc de mort als països occidentals. És bo acompanyar-ho amb altres hàbits saludables, com seguir una bona alimentació.

Com altres anys havíem fet, es queda davant del consultori de Copons a les 9h, fem la foto de grup i sortim fent una ruta que ens prepara el Jordi Mercadal. Aquest any el temps ens va acompanyar. Vam anar cap a la capelleta de Sant Magí enfilant cap al Morinyol, passant per sobre la Cova del Llop fins a sota la pedrera pujant per l'antic Camí Ral, gaudint d'unes vistes de Bonamossa, Freixe, Sant Pere i fins a Cal Garsa. Vam parar a fer un petit esmorzar gaudint de la fresca, vam continuar en direcció oest i vam poder veure el paisatge de Veciana, Sant Gabriel, Viladases i Vals de les Forques. Arribant al camí vam anar baixant cap a la Roquera, podent contemplar a vista d'ocell el poble de Copons, l'església i els hortets que tan ben cuidats estan. Allí vàrem fer vàries fotos de grup. A partir d'aquí alguns vam seguir cap al Gorg de Nafre i altres ja van anar cap a casa seva.

Agraïm la participació, esperem que ho puguem organitzar cada any i que tothom es pugui animar a venir. ✿

ACTUACIÓ DELS BASTONERS A MAÇANERS

Teresa Múnera Pascual

Un any més, els Bastoners de Copons hem tornat al bonic poble de Maçaners per tal de participar a la 38a trobada d'acordionistes que s'ha celebrat els dies 7 i 8 de juliol.

A l'hora del vermut i amb el Pedraforca de fons, els Bastoners hem estat els encarregats de conduir els assistents de la trobada a cadascuna de les eres on s'interpreten un parell de peces musicals amb l'acordió com a protagonista.

A la tarda hem fet una mostra dels nostres balls a la plaça del poble envoltats per un nombrós públic vingut d'arreu del territori i amb moltes ganes de passar-s'ho bé.

L'experiència és molt gratificant ja que tenim l'oportunitat de fer el que ens agrada, ballar i fer-ho en un entorn genial, acompanyats d'espectadors que ho gaudeixen i que valoren molt aquest tipus d'esdeveniments. ✿

BIGBAND COPONS

Jordi Closa Franquet

CANAL TARONJA

El passat mes d'abril vam rebre la visita de la Gisela i el Sergi del programa Com Més Serem que s'emet setmanalment al Canal Taronja. Es van interessar pel projecte de la Bigband de Copons que es va iniciar l'any 2017 i segueix ben viu.

Vam poder comprovar de primera mà com s'enregistra un programa televisiu i tota la feinada que comporta. L'experiència va valer la pena i tant els integrants de la Bigband com els periodistes i ajudants del programa vam connectar molt bé sentint-nos tots i totes molt còmodes.

La gravació es va dur a terme al Pla de Missa. La vam iniciar amb una peça musical i posteriorment fent la presentació del grup, on cada un dels integrants informava d'alguna experiència del projecte. Vam concloure l'entrevista tal i com la vam iniciar, amb la interpretació d'una peça musical amb la qual la parella de presentadors va improvisar un ball. La peça que es va interpretar va ser *El Tílburi*, cançó composta pel nostre director Giuseppe Costa que es va inspirar en el passat traginer de Copons.

Va ser una interessant experiència que tothom va gaudir.

FIRA DE PRODUCTORS DEL PARC AGRARI DE LA CONCA D'ÒDENA

L'associació de Productors de la Conca d'Òdena va organitzar el passat 20 de maig la 4a Mostra de productes del Parc Agrari de la Conca d'Òdena i ho va fer a la plaça Ramon Godó de Copons.

A part dels diversos productors del territori que tenien parada amb els seus productes, la Bigband Copons va ser convidada per tal d'amenitzar la vetllada amb la seva música i va oferir un concert de petit format de més d'una hora de duració on va repassar els seus temes i va aprofitar per tocar-ne alguns de nous.

SANT PERE

El passat 2 de juliol Sant Pere celebrava la seva festa amb diversos actes populars amb l'objectiu de fer passar una bona estona a tota la gent que s'hi va aplegar.

La Bigband també va ser-hi present i va oferir un concert de petit format oferint bona música mentre la gent feia el vermut sota l'ombra del pinar de Sant Pere.

Com sempre molt contents i agraïts a la gent de Sant Pere per fer-nos confiança i convidar-nos a la seva festa. ✿

Resum de fets, activitats i actes de gener a juny de 2023

GENER

05 Cavalcada de Reis
18 Copons inLoft: Assaig obert de la companyia cubana de dansa urbana "The Concept" en procés de creació de l'espectacle "Historia de un salto"
20 Sant Sebastià
21 Cinema infantil. Sopar, bingo i concert de versions de rock i country amb Fabio Canu. Disco mòbil fins a la matinada
23 Missa de Festa Major i cant dels "Goigs a llaor de Sant Sebastià". Vermut-concert amb Estic3 i ball de tarda amb Zamba Show a la sala polivalent
25 Taller de marxa nòrdica al camp de futbol
26 Represa del taller de rebosteria a la sala petita de la sala polivalent

FEBRER

04 Companyia Teatristòric amb "1222 Privilegi de Mercat a Santa Coloma de sa Marca" a la sala polivalent
16 Sortida de marxa nòrdica al Parc Natural de Collserola
21 Presentació de la nova marca artesana de l'Anoia, Artisania, a Tous
24 Copons inLoft: Exposició de la fotògrafa Iris Muñoz "Dolors. Maternitat i ruralitat" als Espais del Rec d'Igualada, en el marc del FineArt
25 Copons inLoft: Celebrem-nos. Presentació del projecte "Dolors. Maternitat i ruralitat" i assaig obert del nou disc de Zulabard engendrat a Copons
25 Primer partit de futbol de l'equip de l'Escola Quatre Vents als jocs esportius escolars
26 Sessió participativa "Vols millorar la salut a Copons?" a la sala polivalent

MARÇ

04 Inauguració de l'exposició "Homenatge a les dones lluitadores" amb l'escriptora Maribel Nogué Felip a la sala polivalent
09 Taller de rebosteria: Aprenem a fer borratxos
11 Copons inLoft: Presentació del procés creatiu de dansa contemporània "Otro vientre de resistencia" de la Rocío "Pez"
16 Sortida de marxa nòrdica pel municipi de Copons
18 Espectacle musical "Rumbesia en clau de dona", poesia i rumba a càrrec de José Panzano a la sala polivalent
22 Inici del curs de formació ocupacional Peó Agrari Polivalent del programa TTT (Treball Talent i Tecnologia) impulsat pel Consell Comarcal i la Diputació
22 Espectacle del Bibliobús Montserrat: "Plom, un soldat màgic" a càrrec de Mr. Màgic
26 Copons inLoft: Arquitectura i dinamització rural. Presentació de projectes de recuperació d'espais i infraestructures de Queralt Espelt, Equip Vibra i Jaume Riba. Debat intergeneracional
30 Taller de rebosteria: Guarniment d'una mona de Pasqua

ABRIL

02 Presentació del taller gratuït de ping-pong per totes les edats amb Xavi Quilez i Moisès Carulla. Partits d'exhibició i pica-pica a la sala polivalent
05 Copons al programa del Canal Taronja Com Més Serem: Canvis de vida a Copons amb el restaurant La Vinya, l'Òscar, la Iris i la BigBand
15 Copons Cultura: Xerrada de Juan Nahuel, apassionat del gènere negre. Presentació del llibre R.I.P. amb Ermengol a l'espai inLoft
15 Copons Cultura: Taller per músics i concert del Under Cosntruction Trio, jazz band provinent dels Països Baixos a Cal Segura
16 Caramelles
18 Sortida de marxa nòrdica al Parc natural del Montnegre – Corredor
21 Xerrades tecnològiques del món agrari digital: "Tecnologia aplicada a les llavors" a càrrec de Rosa Berral

MAIG

01 Copons de Festa: Arrossada popular a la plaça
06 Trobada anual i assemblea de la Federació d'ADF de l'Anoia a Copons
10 Escola Quatre Vents: Neteja del corredor verd oberta a tothom en motiu de l'European Clean Up Day
18 Taller de rebosteria: Pastís de poma
20 4a mostra de productes del Parc Agrari de la Conca d'Òdena a la plaça Ramon Godó
24 Aprovació inicial del Pla local de Salut de Copons al Ple de l'Ajuntament
28 Eleccions municipals
31 Caminada popular "Persones actives, persones felices" organitzada pels professionals del consultori de Copons

JUNY

01 Sortida de marxa nòrdica a Vilafranca del Penedès a la jornada de cloenda del curs 2022-2023
04 Copa Anoia de Biketrial al camp de futbol
07 Presentació de l'administrativa sanitària assignada a Copons a la sala de l'ajuntament
09 Inauguració de l'exposició virtual "Arxius en forma" on l'Arxiu Municipal participa amb les llicències esportives del Futbol Club Copons dels anys 1977-78
10 Copons Cultura: Presentació del projecte de Neus Solà i Àngels Solà "A la recerca de les amazones", una exploració visual sobre el treball femení a Copons a l'inLoft
11 Copons Cultura: presentació del llibre "Ruralisme. La lluita per una vida millor" de Vanesa Freixa Riba a la placeta de Cal Segura
11 Copons Cultura: Xerrada informativa per municipis interessats en la celebració de la Nit de les Ànimes a l'inLoft
16 Escola Quatre Vents: Festa de final de curs amb teatre a càrrec dels alumnes, gimcana boja, sopar d'entrepans, bar i musiqueta
21 Caminada Copons Est
22 Publicació al DOGC de l'aprovació definitiva de Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
23 Copons de Festa: Revetlla de Sant Joan amb arribada de la Flama del Canigó i sopar
24 Inici de temporada de les piscines municipals

La puput

Jordi Rodellar Fustero

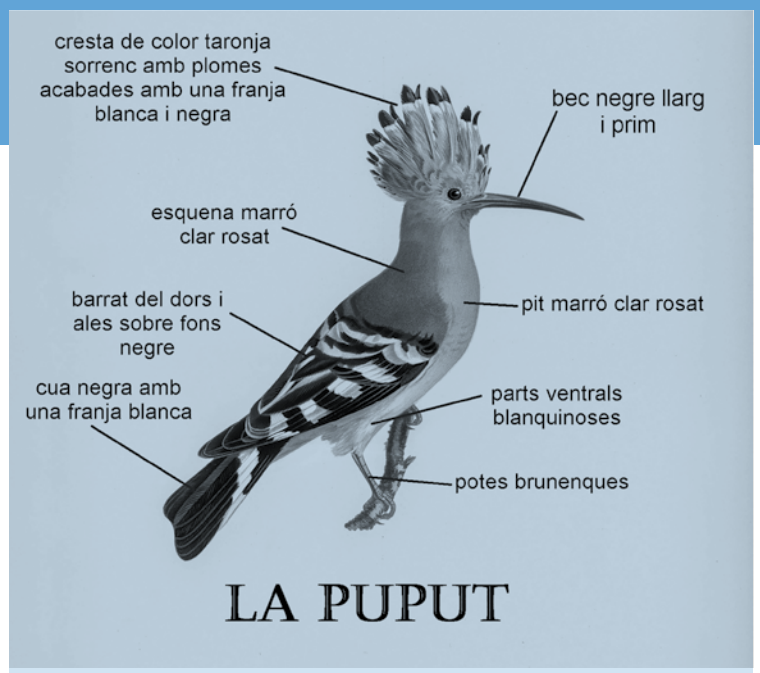

MAGNUS FERDINAND I WILHELM VON WRIGHT - RAWPIXEL.COM - CC BY 4.0 - MODIFICADA PER JORDI RODELLAR FUSTERO

És un dels ocells visualment més espectaculars que arriben a les nostres contrades cada primavera, inconfusible pel seu plomatge i llarg bec. Des de fa mil·lennis que ha cridat l'atenció dels homes, donant peu a la invenció de molts mites i llegendes a Europa, Àsia i Àfrica, els tres continents on se la pot trobar. Avui dia, investigacions recents sobre aquest ocell tan preciós ens desvelen comportaments sorprenents i ben curiosos, tot i ser una espècie tan coneguda per nosaltres des de fa tant de temps.

La puput és més gran que una merla i més petita que un colom, amb una longitud d'entre 26 i 32 cm, una envergadura alar de 44 a 48 cm i un pes que pot oscil·lar entre 47 i 89 grams. Una de les coses que més crida l'atenció és el seu bec llarg i prim de color negre, que en acostar-se al cap es torna d'un color marró clar. El cap és de color marró clar rosat i presenta un plomall o cresta ben visible del mateix color que fa aquest ocell ben singular i inconfusible. Aquesta cresta és retràctil i la major part del temps la porta plegada endarrere. L'estén quan està excitada o alarmada. També just quan toca a terra l'estén un instant i la torna a plegar. Les plomes de la cresta fan uns 5-6 cm i al seu extrem acaben amb una franja blanca i les puntes negres. El color marró clar rosenc o taronja sorrenc s'estén pel dors de la puput fins a mitja esquena i pel davant fins al pit, on es va difuminant fins al color blanc del ventre. Sembla com si fos un ocell dividit en dues parts, ja que de mitja esquena en avall passa a ser de color blanc i negre. Té les ales ratllades transversalment de blanc sobre negre. La cua és negra amb una gran franja blanca transversal. Quan vola és molt visible el barrat blanc del dors i de les ales. Té una forma de volar força peculiar, com una gran papallona amb un vol ondulant.

El mot en català de "puput" té l'origen en el seu cant suau i repetitiu "pu – pu – pu", normalment trisil·làbic, rarament bisil·làbic, tot i que alguns exemplars alternen el cant "pu – pu – pu – pu" tetrasil·làbic amb el trisil·làbic. Molta gent confon aquest cant amb el del cucut, un ocell que també ens ve a visitar per la primavera. Però, per contra, el seu cant és un potent "cu –cúúú" i sempre de dues síl·labes. El nom científic de la puput és *Upupa epops*. *Upupa* prové del llatí, que té origen en *putere*, que és fer pudor o mala olor, ja que tant aquests ocells com el seu niu emeten una intensa pudor. La segona part, *epops*, vol dir puput en grec i té un origen onomatopeic pel seu cant. Referent al primer terme del nom científic relacionat amb la pudor existeixen dites com: "La puput sempre put", "Estar fet una puput" (quan es vol dir que una persona va feta un desastre) o "Fer més pudor que un niu de puputs". S'ha cregut erròniament durant molt temps que les puputs acumulaven deixalles i excrements als seus nius perquè així aquest desprengui una intensa pudor que allunyi els possibles depredadors, però s'ha descobert que això només és cert en part, ja que els pares realment s'esforcen en la neteja, encara que puguin quedar certes restes de menjar i dejeccions. S'ha descobert que aquesta forta pudor és deguda al fet que les puputs tenen una glàndula situada just a la base de la cua que s'anomena uropigial i que no es troba present en cap altre ocell. Aquesta secreta un líquid ceri que els serveix per impermeabilitzar i donar flexibilitat al seu plomatge. Però a banda d'això utilitzen l'olor pestilent d'aquest líquid com una estratègia de defensa contra els depredadors que es puguin atansar al seu niu, i si algun gosa obviar aquesta advertència, els polls el ruixaran amb un raig dels seus excrements amb una punteria ben sorprenent.

La puput és una espècie considerada termòfila, que vol dir que li agraden les temperatures altes i que defuig el fred. És una espècie migradora que ens arriba a la primavera per reproduir-se i passa l'estiu amb nosaltres. És coneguda la dita "quan canta la puput, el matí moll i el vespre eixut", una al·lusió al temps primaveral amb contrast de temperatures entre el matí i la tarda. No és una espècie totalment migradora que ve del continent africà a passar l'estiu amb nosaltres. Molts individus passen l'hivern al sud de la península Ibèrica, i fins i tot aquí a Catalunya es manté una certa població hivernal a la franja del litoral i en sectors menys freds de la plana de Lleida, sovint en aiguamolls junt amb altres aus hivernants provinents del centre i nord d'Europa. A Copons, el gener de 2020, vaig poder observar en dues ocasions una puput, cosa que em va sorprendre força per l'època de l'any, tot i que aquell hivern va ser força suau inclús en àrees de muntanya on es va arribar a qualificar-lo de molt càlid. El canvi climàtic cada vegada més evident està provocant canvis en els moviments migratoris d'aquest i d'altres ocells, i cada vegada s'observa més que la puput comença a passar més hiverns amb nosaltres. La puput, mentre que és abundant a la plana, és escassa a les zones més forestals i de muntanya, cosa que implica que al voltant de Copons no sigui massa nombrosa si es compara amb altres territoris menys boscosos. El número de parelles reproductores escampades per tot el territori de Catalunya va d'unes 60.000 a 96.000. Lamentablement, està en declivi a Europa, sobretot en alguns indrets, per la intensificació de l'agricultura, probablement per la reducció de les zones agrícoles de secà i per l'ús generalitzat d'insecticides i pesticides.

La puput menja a terra. La podem veure cercant menjar amb el seu llarg bec, que li permet capturar insectes en les escletxes i fins i tot arribar a les crisàlides enterrades. Una de les seves preses predilectes són els robusts grills cadells, *Gryllotalpa gryllotalpa*. Quan en troben un, per tal que sigui més fàcil d'empassar, passen una estona agafant-lo i estavellant-lo contra el terra fins que queda ben baldat i estabornit. S'alimenten d'altres invertebrats com els saltamartins, llagostos, larves, formigues, centpeus, escolopendres i certes aranyes. Fa el niu en forats d'arbres, talussos, murs, cabanes, sota teules o fins i tot en piles de pedres, on només hi aporta algunes herbes i branquetes. A Copons, en el moment en què estic escrivint aquest article, una parella de puputs estan fent niu a un forat en un mur. He tingut la sort de poder fer algunes fotos, tot i tractar-se d'un ocell molt desconfiat quan s'apropa al niu per així no revelar on és. La puput posa de 4 a 8 ous i pot arribar a fer dues postes. Els ous són de color blau clar o blau lletós amb petites taques

JORDI RODELLAR FUSTERO

FERRAN PESTAÑA - CC BY-SA 2.0

Una puput portant menjar al niu, situat en un forat a un mur de pedra

i punts marrons o grisos. A mesura que els ous són covats, el color canvia força ràpidament a un color crema o marronós. Un cop surtin els polls de l'ou deixaran el niu al cap d'unes quatre setmanes, i després encara durant una setmana els progenitors els alimentaran, fins que puguin valdre's per si sols.

Hi ha una altra curiositat que només s'ha trobat en aquesta espècie i que es va descobrir fa uns pocs anys. Les femelles impregnen també els ous amb la secreció mal olent que he comentat abans de la glàndula uropigial. Aquest líquid viscós conté una important quantitat de bacteris que mantenen a ratlla altres bacteris patògens i paràsits que puguin malmetre els ous i l'evolució dels embrions dels pollets. S'ha observat amb microscopia electrònica que la superfície dels ous presenta multitud de microforadets on els bacteris protectors poden allotjar-se per així lluitar contra els patògens invasors. Aquests bacteris només són presents en el líquid uropigial de les femelles i els polls. Podem dir que és una simbiosi entre l'ocell i aquest tipus de bacteris que també en surten beneficiats.

Aquest ocell tan vistós i singular ha cridat l'atenció a la humanitat des de les primeres civilitzacions. A l'antic Egipte se li atribuïen -equivocadament, per descomptat- propietats curatives i protectores. L'associaven al déu Ra, déu del Sol. Era representat en pintures en parets i en joies, fins i tot als jeroglífics amb el significat fonètic "Db", i era momificada juntament amb altres animals a les tombes.

En la cultura de l'antiga Grècia era considerat un ocell dels déus, es creia que portava la llum del sol i simbolitzava la saviesa i la intel·ligència. Cal destacar el paper que li va atorgar el dramaturg Aristòfanes en una de les seves obres més importants, *Els ocells*. La puput és presentada com un ocell intel·ligent i astut que convenç les altres aus per seguir-la en la seva rebel·lió contra els déus. Després actua com a intermediari entre els ocells i els déus i aconsegueix arribar a un acord per establir una aliança amb ells. En la mateixa mitologia grega apareix en la llegenda de l'heroi Tereu de Tràcia, fill d'Ares, déu de la guerra. Tereu va ser convertit en una puput pels déus de l'Olimp quan aquest perseguia a la seva dona, Procne, per matar-la, després que ella, junt amb la seva germana Filomena, li servissin cuinat el seu propi fill per sopar com a venjança per haver violat a Filomena. Tot seguit, com a càstig, els déus van convertir a Procne en un rossinyol i a Filomena en una oreneta. En aquells temps, a Pèrsia, la puput era considerada un símbol de la virtut, l'amor i la fidelitat i apareix representada en ceràmiques i orfebreria. A l'antiga Xina, en la poesia clàssica, se la considerava un missatger celestial que augurava l'arribada de la primavera, que podia veure el futur i protegir a les persones del mal. En la cultura musulmana s'associa al rei Salomó, el profeta Suleyman per ells, de qui es deia que podia parlar amb els animals. Segons deien, la puput li va parlar de l'existència del magnífic regne de Saba. També a Europa, al llarg de l'Edat Mitjana i el Renaixement, se li atribuïren efectes màgics i curatius a la seva sang o fins i tot a unes pedres trobades que deien que es trobaven als seus nius, ves quines bestieses. El que sí que s'ha pogut demostrar, i no és pas màgia, és que les puputs són capaces de detectar canvis de temps a l'atmosfera i anunciar tempestes elèctriques. També poden detectar els terratrèmols en sentir les ones de pressió i les ones sísmiques que es propaguen a través del sòl de deu a dotze hores abans que ocorrin, i se sap des de temps antics que tenen la capacitat de detectar aigua subterrània.

Ben segur que, a partir d'ara, quan vegeu una puput allà solitària buscant per terra o volant d'un lloc a l'altre amb el seu vol ondulant i el seu vistós plomatge, a banda de pensar que és un ocell preciós i ben cridaner, segurament també recordareu el que heu llegit aquí i l'ocell tan especial que és, origen de mites i llegendes, i l'admiració que ha suscitat a la humanitat. Deixant de banda això, es tracta d'un ocell amb un comportament únic, que contribueix amb la seva visita a mantenir l'equilibri de l'ecosistema on vivim, com fan tants altres ocells migradors que venen a criar a casa nostra. ✿

Bibliografia:

— Guia de camp dels ocells a Catalunya – Carlos Álvarez-Cros i Fran Trabalón – OMEGA - 2017

— Ocells de Catalunya, País Valencià i Balears – Joan Estrada, Francesc Jutglar, Toni Llobet, Martí Franch i Ilian Velikov – LYNX – Tercera edició - 2018

— Els ocells – Col·lecció Conèixer la natura amb Jaume Sañé – Cossetània Edicions.

— Article del CSIC - https://digital.csic.es/handle/10261/123290

— Document PDF "Hoopoe in Ancient Egypt", Venice Ibrahim Attia

Conte

L'HOME OCELL

Ricard Closa Martínez

En Xoriguera era una persona menuda i senzilla, d'aquelles que passen per la vida discretament, sense ser vistes pels demés, mig d'incògnit, quasi invisible i que vivia rellogat en una golfa de la plaça Reial, plena d'ocells. Compartia el sostremort amb tota mena de bèsties voladores: caderneres, cueretes, mallerengues, rossinyols, verdums, quatre cotorres fugades d'una parada de les Rambles i una colònia de pardals comuns que havien fet niu en un armari de solter sense porta. L'espai era ple de gàbies, sempre obertes, d'on entraven i sortien a plaer per menjar-hi, dormir-hi o aparellar-se. Les parets eren plenes de lleixes amb nius de paper de diari i retalls de roba vella i en tots els racons hi havia abeuradors i menjadores curulles de veces, mill i altres llavors. Quan feia calor, la cridòria era eixordadora: un xerroteig molest fet de crits curts i esverats. En canvi, quan feia bo, els ocells més cantaires refilaven que donava gust sentir-los i els més grollers callaven i semblava que escoltessin. Llavors en Xoriguera s'asseia al costat d'una de les finestres per veure'ls entrar i sortir i, amb els ulls tancats, gaudia dels xirics i els refilets igual com ho hauria fet un melòman a l'escoltar una ària de la Caballé, al Liceu. A en Xoriguera li agradaven els ocells més que les persones i es passava tot el dia amb ells i a les nits maldormia en un jaç de mantes rònegues a la vora de nius i gàbies. Vivia amb els ocells i per als ocells com un boig de qui diuen que en té el cap ple.

Els pocs que el coneixien del barri deien d'ell que temps enrere, quan era més jove, s'havia enamorat amb deliri d'una gitana. Una noia bruna com el torrat d'una merenga amb uns ulls tan clars que feia mal mirar-los i que actuava a la funció de nit d'un circ ambulant que venia de Romania. Explicaven que l'havia festejat fins la desesperació: li escrivia versos minúsculs als pètals d'una rosa o feia alçar vols de coloms blancs en el moment en què ella sortia de la caravana del circ. Però la noia no li feia cap cas, li tornava les flors amb desdeny, fent-li ganyotes i llançava guitzes als coloms. Una nit, després que la noia el castigués amb el fuet de la indiferència i del tot desenganyat, en Xoriguera va forçar el pany de la gàbia de l'os bru i hi entrà amb el propòsit de posar un final èpic a la seva existència pensant que la bèstia l'atacaria. Però va voler la providència salvar-lo de les urpes d'un os massa vell i desganat i qui sap si compadit pel sofriment del pobre noi. Des d'aleshores ja mai va tornar a ser el mateix. S'havia convertit en un home sorrut i solitari que parlava amb el coloms de la plaça Catalunya i a qui ningú feia cas. Com tantes altres persones a la ciutat més cosmopolita del país.

Un temps després, alguns veïns havien sentit enrenou a les golfes dels ocells i ningú es va estranyar quan hores més tard hi van anar els Mossos d'Esquadra esbotzant la porta per sorprendre's de l'ornitològic espectacle. Però d'en Xoriguera no se'n va trobar ni rastre, tan sols la seva roba, vella i ratada, ben plegada damunt d'unes gàbies. Per una qüestió de salubritat, la brigada municipal va netejar la golfa i va aviar tot el bestiari. Ningú, però, es va preguntar què li hauria pogut passar a l'home dels ocells.

Aquella nit, algunes persones van poder veure, enfilat al teulat de la golfa, un home nu, en una postura hieràtica que més li correspondria a una àguila marcenca, desplegar unes grans ales i llançar-se al buit per planar més amunt de les palmeres, teulades enllà. Mentrestant, els gats empaitaven l'ombra de l'home ocell, que una lluna de plata projectava damunt l'empedrat de la plaça. ✿

Míriam Feu Puig

Montserrat Galí Segués

Que en el món hi ha desigualtats és quelcom que sap qualsevol persona des de ben petita, però aturar-se i pensar en això ja és menys habitual, molts passen de llarg d'aquest fet constatat i notori.

Hi ha persones que no ho deixen de banda i en fan estudi, avaluen els impactes que reben els col·lectius menys afavorits de la societat, defensen els exclosos socialment, ho donen a conèixer per crear consciència a tota la societat i en fan propostes polítiques.

La persona que ens parla avui és una d'aquestes persones. Va néixer a Barcelona. Va estudiar econòmiques i va fer el màster sobre economia aplicada a la IDEC-Universitat Pompeu Fabra. També va estudiar a ESADE el curs DGONG, direcció i gestió d'organitzacions no lucratives.

A part d'altres especialitzacions va iniciar-se en treballs en el món de la banca, ha donat classes a la UPF i ha format part de la Fundació Carles Blanch, però on ella desenvolupa la tasca per la que s'ha preparat és a Càritas Diocesana de Barcelona.

Des del 2004, aquesta sàvia ve sovint per Copons. És la nova jove de Cal Ganxo.

Ella, l'Oriol, la Maria, la Marta, l'Anna i la Clara formen una família musical que ens acompanya en diverses activitats del poble: caramelles i bastoners però també en altres moments de festa major i de la vida del poble.

Aquest treball que fa ens l'explica la Míriam Feu Puig en el Savis d'aquesta edició.

Una economista a Càritas

Míriam Feu Puig

A vegades em pregunto què fa una economista a Càritas, on sembla que només hi treballin educadors/es i treballadors/es socials, oi? Segurament pensareu que hi soc perquè porto els comptes, l'administració o les finances. Doncs, en realitat, m'encarrego de dues coses que tenen uns noms una mica peculiars: l'Observatori de la realitat social i la Incidència política. Però, a veure, us preguntareu -Càritas no es dedica a donar roba i aliments? Doncs sí... i no...

Sí, perquè és veritat que des de les entitats socials ens ocupem de donar resposta a situacions d'emergència, i això inclou la cobertura de les necessitats més bàsiques com són l'alimentació i la roba. També n'hi ha d'altres, de necessitats bàsiques que cal cobrir, com les despeses en ulleres, dentista, material escolar, transport... i el pagament de l'habitatge. Cada cop ens trobem amb més persones i amb més famílies que, bé perquè no troben feina, bé perquè la feina que troben és precària, no poden fer front a totes les despeses més bàsiques per arribar a final de mes.

Però no només es tracta de donar respostes puntuals a situacions límit, sinó que també volem saber per què està augmentant la desigualtat, quines causes la provoquen i què hem de dir als nostres polítics perquè millorin les condicions de vida de totes les persones sense que ningú es quedi enrere. I això ho fem, d'una banda, des de l'Observatori de la realitat social, amb estudis que donen veu a les persones en situació de major vulnerabilitat, i d'altra banda, des de la Incidència política, fent propostes concretes per tal que s'incorporin a la legislació o a les polítiques públiques socials.

I això... què té a veure amb Copons? D'una banda, és un exemple de comunitat acollidora, arrelada a la terra, on tothom hi troba el seu espai. D'altra banda, trobem persones compromeses amb els altres que busquen un futur millor per als seus, i també és gràcies a les aportacions, ja sigui en temps o econòmiques, que s'aconsegueix que les entitats socials tirin endavant. És exactament això el que es diu des de Càritas a la seva darrera campanya: tu hi tens molt a veure! ✿

I tu què ens recomanes?

Montserrat Serra Piñón

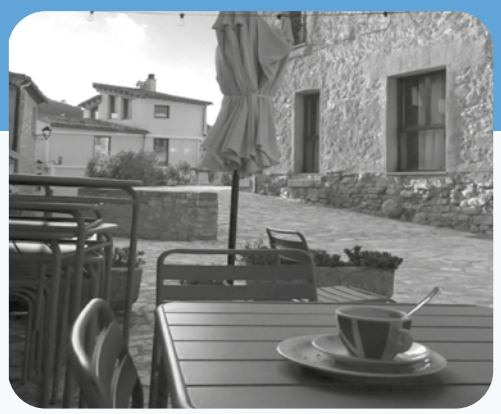

Imma Lliró Torrents

Un llibre per llegir: A mi m'agrada molt l'Almudena Grandes, qualsevol llibre d'ella per mi és molt recomanable. Jo la vaig descobrir amb *Las edades de Lulú* i també recomano d'ella *Malena es un nombre de tango*. Qualsevol llibre d'ella m'agrada. M'agraden els personatges, com escriu, la manera que té de transmetre sentiments, emocions... En català m'agrada la Mercè Rodoreda, qualsevol de les seves obres.

Una pel·lícula per passar-ho bé: Per distreure'm sempre m'han agradat els thrillers de tipus psicològic o les pel·lícules del Quentin Tarantino, per passar una estona m'encanten! Però pel·lícules que tinguin alguna cosa que m'impacti, m'agraden les de la Isabel Coixet. Em va agradar molt *La vida sin mí* i *La vida secreta de las palabras*. De més actual que m'hagi agradat és *Estiu 1993* de la Carla Simón. Aquestes són pel·lícules que passen dies i encara te'n recordes.

Música per escoltar: No escolto massa música ara, però si em poso alguna cançó sempre és festiva, alegre, que em doni "subidón". M'agraden els Antònia Font, els Manel, Txarango, música amb ritme i alegre.

Un viatge per recordar: Per mi el que recordaré tota la vida és el viatge a Cuba, que hi vaig anar amb la teva germana. Era com un somni per mi llavors. Era un país que volia conèixer ja que m'agrada molt la seva cultura, la gent, la música, els seus espais naturals... Hi vam anar a l'aventura i va ser una immersió total i quan ets jove t'agrada la improvisació, l'atreviment...

Un viatge pendent: Sempre parlem amb el Ricard de fer un viatge pels Estats Units, creuar d'est a oest visitant les ciutats importants però encara més els pobles petits aprofundint en la seva ruralitat, sense presses.

Un hobby per desconnectar: Un hobby per mi és sortir a la natura a caminar, per aquí les muntanyes sense pressa i sense metes, al meu ritme. Aquí és on aprofito per posar ordre als meus pensaments i treure cabòries.

Un plat per assaborir: M'agrada tot però no falla mai un bon arròs: paella, arròs al forn, risotto, arròs a la cubana...

El teu racó preferit de Copons: Jo volto molt pels pobles i m'agraden les terrasses dels bars. És el meu moment d'interactuar amb la gent del poble i fer vida social. Sense quedar amb ningú va passant la gent i m'agrada. ✿

Oriol Pi Canals

Un llibre per llegir: *Tres desitjos abans de morir* de l'Espartac Peran.

Una pel·lícula per passar-ho bé: Aquesta ja és més complicada perquè fa molt temps que no en miro, no vaig al cine. Vaig mirar la primera temporada d'una sèrie que era *Vikingos* a Netflix, és l'últim que he mirat.

Música per escoltar: No tinc predilecció per cap. Puc escoltar des de música clàssica fins a rock, tot depèn del moment.

Un viatge per recordar: A l'Alguer. Va ser molt "xulo", és un bon lloc.

Un viatge pendent: Suposo que veure les aurores boreals, els rens i la neu.

Un hobby per desconnectar: En tinc molts. Muntar "tinglados", muntar festes, és molt divertit. També m'agrada restaurar mobles.

Un plat per assaborir: Els canelons. Són fantàstics!

El teu racó preferit de Copons: La zona de Sant Pere és molt maca, és tranquil·litzant aquell espai. I després el cementi, també hi ha molta tranquil·litat. A més, m'hi he passat moltes hores treballant. No ho dic per estètica, ho dic perquè en aquell espai hi estàs tranquil. Et sents acompanyat i tranquil alhora. ✿

Transports

ALSA

Telèfon: 902 42 22 42
Web: www.alsa.es

Andorra — Barcelona

Andorra	Copons	Barcelona
05:50 h	08:27 h	09:45 h
15:50 h	18:33 h	20:00 h

Barcelona — Andorra

Barcelona	Copons	Andorra
07:30 h	08:48 h	11:40 h
15:00 h	16:18 h	19:15 h

HISPANO IGUALADINA - MONBUS

Telèfon: 902 29 29 00
Web: www.igualadina.com

De dilluns a divendres

Calaf — Igualada

Calaf	Copons	Igualada C.	Igualada E.
06:40 h	07:00 h	07:23 h	07:30 h
13:45 h	14:00 h	14:13 h	14:30 h
16:00 h	16:15 h		16:35 h

Igualada — Calaf

Igualada E.	Igualada H.	Copons	Calaf
11:15 h		11:32 h	11:42 h
15:15 h		15:32 h	15:42 h
18:00 h		18:17 h	18:27 h

Dissabtes

Calaf — Igualada

Calaf	Copons	Igualada C.	Igualada E.
8:00 h	8:15 h	8:33 h	8:35 h
15:15 h	15:27 h	15:38 h	15:40 h

Igualada — Calaf

Igualada C.	Igualada E.	Av. Barcelona	Igualada H	Copons	Calaf
12:00 h	12:10 h	12:12 h	12:14 h	12:27 h	12:37 h
	18:45 h			19:15 h	19:30 h

TAXIS

Parades a Igualada: Passeig Verdaguer, s/n
Servei Taxi 24 hores: Carles Queraltó, Tel. 670 296 675

CLIC.CAT

Servei de transport a demanda en vehicle de 7 places pels habitants dels municipis de la Mancomunitat de l'Alta Segarra: Copons, Calaf, Calonge de Segarra, Castellfollit de Riubregós, els Prats de Rei, Pujalt i Sant Martí de Sesgueioles.

De dilluns a divendres de 08:00 h a 16:00 h.
El servei només es presta si s'ha sol·licitat amb antelació.

Com fer la reserva indicant la parada d'origen i la de destinació:

* Baixar l'aplicació "clic.cat" al mòbil i demanar el servei.
* Fer la petició des de l'oficina d'Atenció al Ciutadà de l'Ajuntament.

Desplaçaments entre els municipis de la Mancomunitat i a Igualada.

www.copons.cat

Ajuntament de Copons
Atenció presencial
dilluns, dimecres i divendres
de 9 h a 13 h.
Dimarts i dijous atenció telefònica.

Telèfons d'interès

Ajuntament de Copons	93 809 00 00
info@copons.cat	
Consultori Mèdic	93 809 01 50
Assistenta Social	93 809 08 80
Àrea Sanitaria Rural	93 805 38 18
Associació Defensa Forestal	93 809 00 00
Bombers (emergències)	112
Ambulàncies i Emergències Mèdiques	112
Mossos d'Esquadra (emergències trànsit)	112
Mossos d'Esquadra (Igualada)	93 875 98 40
Protecció Civil Igualada	93 803 12 34
Repsol Butano	93 803 15 17
Avaries gas	900 55 50 00
Fecsa	902 702 115
Aigües de Rigat	93 803 14 83
Telefònica Avaries	1002
Antena col·lectiva	93 805 30 94
Correus	93 869 85 94
Oficina Consorci Turisme Alta Anoia	93 868 03 66
Escola	93 809 01 42
Bàscula pública	647 36 42 76
Bibliobús Montserrat	616 98 83 52
b.Montserrat@diba.es	

Col·labora amb Camí Ral: Fotografies, opinió, retalls d'història, actualitat, esports...

Termini de recepció d'escrits pel Camí Ral d'estiu: 20 de juny.

Termini de recepció d'escrits pel Camí Ral d'hivern: 30 de novembre.

Ens ho pots enviar per correu electrònic:

camiral@copons.cat

Codi editorial

1. Camí Ral és una revista que edita l'Ajuntament de Copons i la posa al servei de les entitats i ciutadania.
2. Camí Ral és un canal transmissor de l'actualitat del municipi, però també una eina de recuperació de la memòria oral i la història del municipi.
3. Els continguts de l'edició els decideix el Consell Editorial.
4. Les seccions, les mides i característiques dels articles formen part de les competències del Consell Editorial.
5. La revista compta amb un nodrit equip de col·laboradors coordinat pel Consell Editorial. Els articles i imatges s'elaboren i s'aporten de forma altruista.
6. El contingut de les notícies d'actualitat l'assumeix el Consell Editorial i el propi Ajuntament, en condició d'editor. Pel que fa a entrevistes, reportatges, articles d'opinió o altres notícies, la responsabilitat, en primera instància, serà sempre de la persona que ho signi.
7. Qualsevol lector que detecti algun error en la publicació podrà exercir el dret a rèplica, aplicant un criteri de proporcionalitat d'acord amb la llei.
8. El contingut dels articles sempre haurà de ser respectuós amb les persones, les entitats i les institucions. En cas contrari, no es publicarà.

Fulbol Club Copons. Anys 70

CEDIDES PER RAMON PALLARÈS GÓMEZ

Igualada. Camp del Garcia Fossas